

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมที่เป็นสาระสำคัญของการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมโดยสรุปดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือการเตรียมการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติตามแผนการประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ ในขอบข่ายการนิเทศภายใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและนวัตกรรม ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน

ผู้วิจัยนำผลสรุปการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 เข้าสู่กระบวนการสนทนากลุ่มและสรุปผลการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 46 คนและครูผู้สอนจำนวน 389 คน ของโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี รวมทั้งสิ้นจำนวน 435 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 22 คนและครูผู้สอนจำนวน 182 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 204 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 204 คน จากตารางของ Krejcie and Morgan

2.2 กำหนดสัดส่วนของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ได้ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 182 คน

2.3 สุ่มเลือกผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนในอำเภอลานสักตามสัดส่วนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากเพื่อใช้เป็นตัวอย่างในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์และบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือการเตรียมการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติตามแผนการประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ ตามขอบข่ายการนิเทศภายใน 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 10 ข้อ ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ด้านสื่อและนวัตกรรม จำนวน 10 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 10 ข้อและด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert อ้างอิงจาก ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 163-164) คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาตามความคิดเห็นว่ามีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใดโดยกำหนด ค่าแปลความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความคิดเห็นของปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มีความคิดเห็นของปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มีความคิดเห็นของปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง มีความคิดเห็นของปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง มีความคิดเห็นของปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาจากเอกสาร วารสาร บทความ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2. กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือ ครอบคลุมการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน 5 ขั้นตอนตามขอบข่ายการนิเทศภายใน 5 ด้านและให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

4.1 ผศ.ปรีชา สนธิรักษ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

4.2 นายธวัช ธีบุญธรรม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

4.3 นายปัญญา ฤทธิสุข ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

4.4 นางหทัยา ผุดผ่อง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

4.5 นางอภิญญา ยิ้มพักต์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี

5. วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (index of item objective congruence) ของข้อคำถาม พบว่า ได้ค่าความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จำนวน 50 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง จัดพิมพ์ให้สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในอำเภอลานสักที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยการใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98

7. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนในอำเภอลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

2. แบบสัมภาษณ์และบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ 2 ประเด็น คือ สาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยจะให้ผลสำเร็จตามจุดหมายที่สำคัญประการหนึ่งอยู่ที่การเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในอำเภอลานสัก โดยให้ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ไปยังโรงเรียนในอำเภอลานสัก ให้ผู้ที่เป็กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในระหว่างวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ถึงวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนด้วยตนเอง จำนวน 204 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 204 ฉบับ

4. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุมกระบวนการสนทนากลุ่มโดยเป็นผู้เชี่ยวชาญในการนิเทศ จำนวน 7 คน ซึ่งมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

4.1 เป็นศึกษานิเทศก์ มีประสบการณ์ในการนิเทศโรงเรียนไม่น้อยกว่า 5 ปี

4.2 เป็นครูมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทสาขาการบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ในการนิเทศภายในไม่น้อยกว่า 5 ปี

4.3 เป็นผู้บริหารโรงเรียน โดยบริหารโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) นายปัญญา สุขารมณฺ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนอนุบาลลานสัก
- 2) นายจิณณาวัฒน์ โคมบัว ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านทุ่งสามแห่ง
- 3) นายฉลอง เป็นน้อย ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งนา
- 4) นายอดุลย์ ทศนียานนท์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยเปกล้า
- 5) นายประยุทธ์ สุขวาริ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโป่งสามสิบ
- 6) นางสาวตรีนาถ กลิ่นชื่น ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเพชรน้ำผึ้ง
- 7) นางนันทริก เทียมพิทักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาเมืองชัย

5. จัดทำร่างการสนทนากลุ่มโดยหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในเพื่อเสนอต่อที่ประชุมและบันทึกข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เวลา 10.00 -12.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนอนุบาลลานสัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี

6. นำเสนอแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป spss ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในอำเภอลานสัก ด้วยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยผู้วิจัยกำหนดว่าค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ขึ้นไปถือว่าเป็นปัญหาในการดำเนินงาน
นิเทศภายในของโรงเรียน

3. วิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา
(content analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University